

ЛІТАРАТУРА і МАСТАЦТВА

ОРГАН МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І ПРАВЛЕННЯ САЮЗА ПІСЬМЕНІКАЎ БССР

№ 75 (1194)

Серада, 18 верасня 1957 года

Цана 40 кап.

Нязгаснае святло Кастрычніка

На неабсяжных прасторах савецкай Радзімы бурліць малодзе, імклівае жыццё. Кожны наш дзень багаты слаўнымі працоўнымі справамі. Усё больш і больш прадукцыі даюць заводы, фабрыкі, калгасы, саўгасы. Будуцца новыя і новыя прадпрыемствы, установы культуры, прыгэюць нашы гарады і вёскі. Не шкадуючы сіл працуюць савецкія людзі. Шмат радасці прыносіць ім гэтая праца, бо яна — свабодная, бо сам народ з'яўляецца гаспадаром свайго лёсу, свайго краіны. Таму гэтая праца прыносіць вялікі плён. І на ўвесь свет славіцца сёння наша краіна сваімі велізарнымі дасягненнямі ў развіцці эканомікі і культуры. Яна прайшла слаўны шлях, асветлены нязгасным святлом Вялікага Кастрычніка.

Хутка споўніцца сорак год Савецкай дзяржаве. Сорак год працы і змагання.

У гэтыя дні кожны савецкі чалавек у сваіх думках часта прыгадвае прыжыццё ім самім і яго роднай краіны. Так, вяліка дарога прайздана намі з таго непаказанага дня, калі Кастрычніцкая сацыялістычная рэвалюцыя нарадзіла новы свет. Шмат пераходоў было на гэтай дарозе, часам вяліка прыходзіла савецкаму чалавеку — першаадрывальніку гэтага новага свету, але затое колькі было і радасцей перамог, колькі спраўданага шчасця ад усведамлення таго, што так многа зроблена намі!

Днямі ў друку былі апублікаваны тэзісы адзела прапаганды і агітацыі ЦК КПСС і Інстытута марксізма-ленінізма пры ЦК КПСС «Да саракагоддзя Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі (1917—1957)». У тэзісах глыбока асветлена сутэсна-гістарычнае значэнне Вялікага Кастрычніка і барацьбы нашага народа за камунізм. У тэзісах гаворыцца:

«Кастрычніцкая рэвалюцыя, самая грандыёзная па маштабах, самая глыбокая па сваіх задачах і метах, ажыццявіла справядлівы перадавы пераход ад феадалізму да сацыялізму, канец эксплуатацыі чалавечка чалавечам, канец усякага сацыяльнага і нацыянальнага прыгнёту, не толькі абвясціла, але і прывяла ў жыццё вялікі ідэі сацыялізму, міру, роўнасці і дружбы народаў».

Кіраўніком, натхніцелем і арганізатарам Вялікай Кастрычніцкай рэвалюцыі была Камуністычная партыя, партыя большасці, узброеная марксіска-ленінскай тэорыяй, загартаваная ў змаганні з ворагамі рабочага класа, непарушана звязаная з народнымі масамі.

Рэвалюцыя абудзіла гіганцкі творчы сілы народа, яна выражала кроўны інтарэсы працоўных, таму справа рэвалюцыі перамагла. Пасля ўвайшоў у гісторыю слаўнай старонкі падзвіж нашага народа ў грамадзянскай вайне, калі міжнародны імперыялізм арганізаваў узброеную барацьбу супраць маладой Савецкай рэспублікі. Яд падкрэсліваецца ў тэзісах, пад кіраўніцтвам Камуністычнай партыі Савецкай народ і яго Чырвоная Армія прайшлі цуды героізму, самаадданга энтузізму, высокай ідэінасці, безмежнай адданасці вялікім ідэалам сацыялізму і адсталі іспаванне першай у свеце сацыялістычнай дзяржавы. Народ атрымаў магчымасць мірна працаваць, прысутнічаў да ажыццяўлення ланіскага праграмы будаўніцтва сацыялізму.

Незведаны шлях ляжаў перад нашай краінай. Камуністычная партыя смела павяла народ па гэтым шляху. Вельмі пажыў будаваць сацыялізм у такой эканамічна адсталай саланскай краіне, якой была Расія, ва ўмовах жорсткага супраціўлення зваротных эксплуатацыйных класаў, у абстаноўцы варажача капіталістычнага акружэння. Нішто не спыніла нас. Мы перамаглі і на фронце мірнага будаўніцтва. У кароткія гістарычныя тэрміны была ажыццяўлена сацыялістычная індустрыялізацыя краіны і калектывізацыя сельскай гаспадаркі. Эканоміка Савецкай дзяржавы невымерна вырастае. Паспяхова была таксама здзейснена культурная рэвалюцыя. Ва ўсім гэтым з незвычайнай яркасцю і глыбінёй праявіліся перавагі савецкага ладу, яго вялікая жыццёвая сіла.

Будова сацыялізма з'яўляецца для нашага народа галоўным выклікам Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі. Перамога сацыялізма ператварыла аліччч краіны, прывяла да ўстаўлення новых адносін паміж класамі і нацыямі. Умацаваўся саюз рабочага класа і сялянства, унікла набачана ў гісторыі маральна-паэтычнае адзінства народа. Стварылася новая, нацыянальная па форме, сацыялістычная па зместу культура.

Вялікая Кастрычніцкая сацыялістычная рэвалюцыя, гаворыцца ў тэзісах, з'яўляецца першай у гісторыі рэвалюцыяй, якая дала працоўным не толькі палітычныя і эканамічныя правы, але і матэрыяльныя дабрабыты. Яна не абмежавалася тым, што забяспечыла свабоду людзям працы, рабочым і сялянам, але і стварыла ўмовы для наўхільнага павышэння жыццёвага ўзроўню не якога-небудзь аднаго класа або часткі насельніцтва, а ўсіх працоўных горада і

вёскі. Перамога сацыялізма прывяла да няспыннага павышэння матэрыяльнага дабрабыту народных мас.

Ва ўмовах савецкага ладу адбыліся найбольшыя змены ў жыццёвым ладу, у іх маралі. Важнейшымі рысамі духоўнага звычэй нашага чалавечка з'яўляюцца савецкі патрыятызм, сацыялістычныя адносіны да працы, да грамадскай уласнасці.

Дзякуючы перамоце сацыялізма наша краіна адсталая сваю незалежнасцю і свабоду ў перыяд Вялікай Айчыннай вайны, адгратала рашучую ролю ў разгроме фашызма, Гэта была самая цяжкая і жорсткая з усіх войнаў, якія калі-небудзь перажыла наша Радзіма. Суровыя выпрабаванні выпалі нам на долю. Пад кіраўніцтвам Камуністычнай партыі гераічна, самахварна змагаўся савецкі народ і выйшаў пераможцам. Гэта была перамога савецкага грамадскага і дзяржаўнага ладу, народжанага Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыяй, перамога самай перадавой на свеце сацыялістычнай ідэалогіі.

Перамога гэтага не мае сабе роўных ва ўсіх вызваленчых войнах мінулага. У выніку разгрому германскага фашызма і японскага імперыялізма невымерна вырастаў аўтарытэт Савецкага Саюза і яго роля ў вырашэнні міжнародных праблем, стварыліся ўмовы для ўстаўлення народна-дэмакратычнага ладу ў раздзі краінах, звыліся і аслабелі пазіцыі імперыялізму і рэакцыі.

Фашызмае нахосце нанесла цяжкія раны нашай краіне. Было разбурана 1710 гарадоў, больш 70 тысяч вёсак і сёл, узарвана і спалена каля 32 тысяч прамысловых прадпрыемстваў. Велізарныя страты панесла сельская гаспадарка. Вайна забрала жыцці мільёнаў савецкіх людзей. Толькі дзякуючы сацыялістычнаму ладу наша Радзіма хутка залчыла цяжкія раны. У 1956 годзе ў нас ужо выпускалася прамысловай прадукцыі ў 3,5 раза больш, чым у 1940 годзе. Агульны аб'ём прамысловай прадукцыі ў 1957 годзе перавышае ўзровень 1913 года ў 33 разы. Хутка былі адноўлены калгасы, саўгасы, МТС. За апошнія тры гады ажыццёўлены буйнейшыя мерапрыемствы па крутому ўдзему сельскай гаспадаркі. Прадзвіжкі савецкай вёскі зараз змагаюцца за тое, каб ужо ў бліжэйшыя гады дагнаць ЗША па ўзроўню вытворчасці мяса, малака і масла на душу насельніцтва.

З кожным годам усё лепш і лепш жыве наш народ. У цяперашні час матэрыяльна забяспечаны працоўныя, з улікам басплатнага навучання і басплатнай медыцынскай дапамогі, пенсій, дапамог і іншых выплатаў і льгот за кошт дзяржавы, а таксама скарачэння рабочага дня, у некалькі разоў перавышае ўзровень 1913 года.

У пасляваенныя гады насіліся намяжваюцца духоўныя багаты савецкага грамадства, па шляху ўдзему і росквіту ідуць літаратура і мастацтва, новых і новых поспехаў дабіваецца савецкая навука, культура, няспынна павышаецца культурны ўзровень людзей.

Гістарычныя рашэнні XX з'езду партыі выклікалі нябачаны ўдзём палітычнай і працоўнай актывнасці, творчай ініцыятывы шырокіх мас, стварылі ўмовы для далейшага росквіту народнага талентаў.

Вялікі шлях змагання і перамог прайшла наша Радзіма. Разам з народам заўсёды былі савецкія пісьменнікі, мастакі, скульптары, кампазітары, работнікі кіно і тэатральнага мастацтва. У лепшых творах нашай літаратуры і мастацтва глыбока адлюстраваны важнейшыя этапы ў жыцці нашай краіны, ярка і пераканаўча паказана вялікая пераўтваральная дзейнасць савецкага народа, яго высокі маральны якасці. Савецкі народ закона ганарыцца сваёй самай перадавой на свеце літаратурай, сваім самым перадавым на свеце мастацтвам.

Цяпер перад савецкім народам на ўвесь рост стаіць велічная задача стварэння матэрыяльна-тэхнічнай базы камунізма. У тэзісах адзела прапаганды і агітацыі ЦК КПСС і Інстытута марксізма-ленінізма пры ЦК КПСС падкрэсліваецца, што будова камуністычнага грамадства ў нашай краіне зараз ужо не далёкая, а непасрэдная практычная мета ўсёй сучаснай дзейнасці савецкіх людзей і іх кіруючай сілы — Камуністычнай партыі.

Вялікая роля ў барацьбе за камунізм належыць дзеячам літаратуры і мастацтва. На іх лепшых творах выхоўваюцца мільёны людзей. Адсюль зразумела, як важна, каб у нас павялічалася ўсё больш і больш выдатных твораў літаратуры і мастацтва, услаўляючых гераічныя падзвігі савецкага народа — будаўніца камуністычнага грамадства.

Рухнутыя думкамі да саракагоддзя Вялікай Кастрычніцкай рэвалюцыі, рабочы клас, калгаснае сялянства і савецкая інтэлігенцыя яшчэ цвёрда згуртаваўца вакол сваёй Камуністычнай партыі і Савецкага ўрада і сустрачаюць знамянальную гадзіню новымі поспехамі і дасягненнямі.

Саракагоддзі волі сацыялістычнага будаўніцтва сведчыць, што савецкі народ з гонарам выканае вялікія гістарычныя задачы па будаўніцтву камунізма.

Конкурс у кіносетцы Беларусі

З мэтай пашырэння рацыяналізацыйскага руху ў кіносетцы рэспублікі Галоўнае ўпраўленне кінофікацыі і кінопракату Міністэрства культуры Беларускай ССР праводзіць у дзяржаўнай, ведамскай і прафесійнай кіносетцы конкурс на лепшую рацыяналізацыйскую прапанову, тэхнічнае ўдасканаленне і вынаходніцтва.

На конкурс могуць быць прадстаўлены прапановы і вынаходніцтва індывідуальныя і калектывныя.

За лепшую прапанову або вынаходніцтва ўстаўноўлены наступныя прэміі:

Дзве першыя прэміі — 1500 руб.

Дзве другія прэміі — 800 руб.

Тры трэція прэміі — па 500 руб.

Тэрмін пачаты матэрыялаў — да 5 лістапада г. г.

Многія кінофікатары, а таксама і асобныя калектывы актывна ўключыліся ў конкурс. Работнікі завода «Кінодэталі» і Бабруйскай кінарамоннай майстэрні прыслалі ўжо свае матэрыялы на конкурс.

Галоўнае ўпраўленне кінофікацыі і кінопракату заклікае кінематографістаў, майстэрстваў, тэхнаркаў кіноўстаноўкаў, работнікі кінарамонных пунктаў, рабочы і тэхнікі кінарамонных і фільма-рамонных майстэрняў ўключыцца ў конкурс і прыслалі свае вынаходніцтва і прапановы.

А. КАРДАШ,
інжынер Галоўнага ўпраўлення кінофікацыі і кінопракату Міністэрства культуры БССР

Мясцовыя танцы — рэпертуар для самадзейнасці

Народная творчасць — невычарпальная крыніца, якая перш за ўсё жыццё самадзейнае мастацтва. Народны танец блізі і зразумела выкалываюць, таму што ён з'яўляецца спраўдана выкалываннем чалавечых пачуццяў, характару народа, яго нацыянальных асаблівасцей. Народны танец непарушна звязаны з гісторыяй народа, з фармаваннем грамадства і ўмовай яго побыту і працы.

У Маладзечанскай вобласці самадзейнае танцавальнае творчасць значна вырасла за апошнія гады. У гарадах, калгасах і МТС створаны дзесяткі новых харэаграфічных гурткоў, якія аб'ядноўваюць сотні здольных юнакоў і дзяўчат. Як і ў іншых абласцях рэспублікі, на Маладзечаншчыне шырока развіваецца мясцовая народная харэаграфія. Многія з бытуемых у вобласці танцавальных твораў пасля апрацоўкі пастаўлены на сцэне самадзейнымі калектывамі і Маладзечанскім ансамблем песні і танца. Толькі за апошні час кіраўнікі харэаграфічных калектываў запісалі і апрацавалі каля дзесяці танцаў. Сярод іх «Смаргонская кадрыль», «Казя», «Дарожка», «Вішняк», «Судніцкая кадрыль» і інш.

Кожны з гэтых народных танцаў мае сваю гісторыю ўзнікнення. Вось як, напрыклад, была запісана «Смаргонская кадрыль». Уздольнікі танцавальнага калектыву Смаргонскага раённага Дома культуры выехалі адночы з канцэртам у вёску Шугайчы. Пасля канцэрта мясцовыя пажылыя людзі расказалі танцорам аб бытуеючай у іх кадрылі, якую танцавалі яшчэ ў старыя часы на вяснях і на святах. На просьбу самадзейных артыстаў пазнаёміць іх з гэтым танцам адразу алукуналася некалькі калгаснікаў, якія тут-жа і выканалі яго, адначасова раслаўмаваючы значэнне кожнай танцавальнай фігуры.

Пасля вяртання ўдзельнікі самадзейнасці з канцэрта дадому яны выказалі жаданне пастаніць гэты танец на сцэне раённага Дома культуры. Былі дпра-

цаваны некаторыя рухі, удасканалены пасобныя фігуры, але характэрная выканальная манера і каларыт танца поўнасоў захаваны. Цяпер ён трывала ўвайшоў у рэпертуар не толькі смаргонскага калектыву, Кадрыль апублікавана ў зборніку «Шэсць беларускіх народных танцаў».

Своесабылім па выкананню танца «Казя», запісаны ў мястэчку Гіля. Гэта была народная гульня, якая праходзіла дзе-небудзь на лузе або на яснай палю. Некалькі юнакоў стараліся зладзіць дзяўчат, якія ўцякалі ад іх, а зладзіўшы, нарэшце, танцавалі з імі ў парах. Пазней гэтая гульня ператварылася ў танец і выконвалася ўжо на вяснях і на святах. Зараз танец «Казя» апрацаваны і выконваецца ў нас калектывамі мастацкай самадзейнасці.

У мястэчку Будславе Крывіцкага раёна запісаны танец «Дарожка», які нагадвае беларускі карагод, пабудаваны на прамых лініях, падобных на дарожкі.

Цяпер у вобласці працягаецца работа па адшукаванню і вывучэнню новага мясцовага танцавальнага фальклору. Многія кіраўнікі танцавальных калектываў вызначаюць у камандзіроўкі для запісу народных танцаў, сустракаюцца з мясцовым насельніцтвам і аднаўляюць танцы паводле іх вусных расказаў. Чакаюць апрацоўкі і сцігнутага ўвасаблення танца «Качан», «Верабей», «Белая кадрыль» і інш.

На семінарах культасветработнікаў праводзяцца заняткі па разбору і развучэнню танцаў, якія бытуеюць у Маладзечанскай вобласці. Зараз абласны Дом народнай творчасці спецыяльна падрыхтаваў да выдання зборнік мясцовых народных танцаў, у які ўвайшлі «Казя», «Шлаўцы», «Кадрыль», «Полька» і інш.

Я. ХАЦІЛОУСКІ,
старшы метадаст абласнога Дома народнай творчасці.
Маладзечна.

У гульця знайшліся апекуны

Работнікі Слаўгарадскай раённай бібліятэкі занепакоіліся:

— Што рабіць з Кульшыцкай сельскай бібліятэкай? Загладзіў тат. Дзенісенка ў рабочы час нехта тут застань. А калі і знойдзеш, дык яна аб рабоце і слядуць не хоча.

З красавіка бібліятэка амаль не працуе. Не праводзяцца гутаркі, калектывныя чыткі і іншыя масавыя мерапрыемствы. Дзенісенка за ўсё лета ні разу не выйшла да калгаснікаў у поле. І яны ёй адказалі ўзаемнасоў: за пяць месяцаў у бібліятэку запісалася толькі 10 новых чытачоў. За апошнія пяць тыдняў бібліятэку наведала толькі шэсць чытачоў-школьнікаў.

Калгаснікі зусім перасталі заходзіць у бібліятэку. Патрэбнай кіні Дзенісенка не параіць. Яна не ведае кніжнага фонду, а каталага, па якому-б чытач мог сам выбраць сабе кнігу, няма. Часопісы і газеты не падпісваюцца, няма навінак літаратуры. Праўда, з абласнога бібліятэкара ў сельскую бібліятэку прыслана за восем месяцаў шэсць пасылкаў кніг, але яны лічохадзіцца ў бязькоў Дзенісенка, які жывуць у Слаўгарадзе, за 13 кіламетраў ад бібліятэкі.

Выканком Кульшыцкага сельсавета не раз звяртаўся да кіраўніцтва раёна з просьбай дапамагчы пазбавіцца ад гульця, але гэтае пытанне вырашаецца больш года.

Старшыня выканкома тав. Нікіценка заўяўляе, што бібліятэкарка Дзенісенка на працы ў апошні час не бывае, а прыходзіць у сельсавет толькі, каб атрымаць зарплату.

— Я тут не буду працаваць. Пабуць яшчэ крыху і сама палам заўму, — адказвае яна на ўсе дачоры калгаснікаў.

Цікава, ці задовольць просьбу гульця загалі раённага аддзела культуры тав. Коканаў?

Цікава таксама даведацца, таму тав. Коканаў узяў пад апеку і доўгі час не вызваляе ад работ тат. Дзенісенка, якая не мае адпаведнай асветы і даяла работу бібліятэцы да поўнага развалу?

В. АРЦЕМ'ЕУ.

Камісія правярае работу

У гэтым годзе ў Ваўкавыскай раёне пабудаваны новыя сельскія клубы ў калгасах «Звязда», «Сталінец», «Чырвоны Кастрычнік» і інш. Закачаюцца будаўніцтва клубаў у калгасах «Большэвік», «Праўда», імя Варашылава і «Заветы Ільіча».

Камісія па правядзенню агляда работы культасветных устаноў наведвала многія сельскія клубы, бібліятэкі, хаты-чытальні раёна і на месцы знаёмілася са становішчам спраў у іх.

Добрая пастаноўка работы адзначана ў Шылавіцкім, Мсцібюўскім сельскіх дамах культуры, Біскупскім і Стругаўскім сельскіх клубах. Тут любюцца аформленыя памяшканні. На сценах стэндзі і фотавітрыны, плакаты і лозунгі, прысвечаныя росту калгасаў з часу іх арганізацыі, постаўляюцца ў іншым тэмам. У гэтых клубах і дамах культуры, як правіла, тры — чатыры разы ў месяц праводзіліся дачыткі і гутаркі, выпускалася насценная газета, наладжваліся вечары, прысвечаныя 40-годдзю Кастрычніка.

У многіх культасветустановах раней было мала нагляднай агітацыі. Цяпер у іх навава абсталявана сям дошак гонару, 13 дошак паказчыкаў работы калгасных брыгад, 47 стэндзі на розныя сельскагаспадарчыя тэмы. Пры кожным сельскім Доме культуры створаны і працуюць харавыя, драматычныя і іншыя гурткі мастацкай самадзейнасці. Нядаўна пры раённым Доме культуры арганізаваны гурткі крою і шпінца, машынашыву. Наміячацца стварэнне гуртка вывучэння мастацтва. Калектыву раённага Дома культуры падрыхтаваў да агляду вялікую праграму выступленняў. Сярод іх — харавыя песні аб Леніне і партыі, сольныя нумары, танцы, аднаактавыя пьесы, частушкі.

У раёне паспяхова прайшоў фестываль моладзі.

Сельскімі клубамі за апошні час у калгасах праведзена 57 канцэртаў мастацкай самадзейнасці. У большасці калгасаў сіламі работнікаў культасветустаноў праведзены гутаркі аб 40-годдзі Кастрычніка, аб чэрвеніскай Пленуме ЦК КПСС. Дарчы, трэба адзначыць, што такія гутаркі срод моладзі горада амаль не праводзіцца. Два разы ў гарадскім парку вывешвалася аб'ява аб тым, што павінен адбыцца вечар, прысвечаны 40-годдзю Кастрычніка з паказам мастацкай самадзейнасці калектыву раённага Дома культуры. Але ён так і не адбыўся, бо яго арганізацыя ніхто не займаўся.

Камісія знаёмілася з работай гарадскіх і сельскіх бібліятэк.

Апрэча 12 сельскіх бібліятэк, якія ёсць у раёне, пры клубы арганізавана 24 пункты абмену і выдачы кніг, не лічычы бібліятэкаў, арганізаваных пры сельскіх бібліятэках, а таксама 11 кніжных пераосак. Устаго на пэсных ільчачэсця каля 9 тысяч чытачоў, з іх больш павышаны калгаснікаў. З кожным месяцам павялічэсця кніжны фонд бібліятэк.

У сельскіх бібліятэках аформлены літаратурныя выставкі, прысвечаныя 40-годдзю Кастрычніка, каб павялічыць колькасць чытачоў, праведзены падворныя абход.

На прадрпрыемствах і ва ўстановах Ваўкавыскага гарадскога, раённага і дзяржаўнага бібліятэкамі адкрыта 10 пунктаў абмену і выдачы кніг. Апрача таго, у калгасах раёна працуе 11 кніжных пераосак. Работнікі бібліятэк праводзяць канферэнцыйны чытачюў, гутаркі, калектывныя чытанні, дыспуты і г. д.

Камісія адзначыла, што многія з культасветустаноў добра падрыхтаваліся да зімы. У іх абсталяваны памяшканні, ёсць

дастатковая колькасць паліва. Аднак вывучены і многія арганізацыйна-гаспадарчыя непаладкі ў рабоце некаторых устаноў.

Узв'язь, напрыклад, раённы Дом культуры. З дня вызвалення Ваўкавыска ён знаходзіцца ў старым памяшканні, на воншыбе ад цэнтра горада. Кожны год яго рамонтуюць, трапляюць срокі, а толку няма. З-за неахайнага выгляду і аддаленасці рэдка хто сюды заходзіць. Калектывы мастацкай самадзейнасці часта вызначаюць у калгасы раёна з канцэртам, але іх выступленняў у горадзе ніхто не бачыць. Другі год на відным месцы ў горадзе будучыя новае памяшканне раённага Дома культуры. Ужо даўно пастаўлены сцены, але яны не будаўніцтва спыніна, бо яго ніхто не фінансуе.

Раней добрай славай карыстаўся Ізабеліні сельскі Дом культуры. Яго калектыв не раз удзельнічаў у абласных аглядах самадзейнасці і займаў там першыя месца. Цяпер-жа ў ім работа залучана. Памяшканне Дома культуры непрыгоднае, сцены абшарпаны, гурткі не працуюць. Тут рэдка збірацца моладзь, і то толькі, калі дэманструюцца кінокарткіны.

На самакэ пашчана работа асобных, далёкіх ад раённага цэнтра сельскіх клубаў і хат-чытальняў, як, напрыклад, Лесніцкаўскай хаты-чытальні, Дзевяткаўскага сельскага клуба і іншых. Іх работнікі часта замыкаюцца ў сваіх памяшканні і аддзяленнях сельскай гаспадаркі, раённага і дзяржаўнага бібліятэкамі адкрыта 10 пунктаў абмену і выдачы кніг. Апрача таго, у калгасах раёна працуе 11 кніжных пераосак. Работнікі бібліятэк праводзяць канферэнцыйны чытачюў, гутаркі, калектывныя чытанні, дыспуты і г. д.

Камісія адзначыла, што многія з культасветустаноў добра падрыхтаваліся да зімы. У іх абсталяваны памяшканні, ёсць

Юнак з вуліцы імя 17 верасня

Мы сядзім на беразе вялікага возера пад вёкавымі дубамі непадалёку ад двухпавярховага клуба з мармуравымі лывамі да параднага ганку. Мой субяседнік — мясцовы жыхар. Ён ішоў у магазін і прысеў на лаўцы. У руках у яго аракавыя кіек з мурдагелістай разбой і торба са штучнай скуры, яркай расфарбоўкі. Сам ён ужо ў тым узросце, калі спінашчыя асабівана куды, і можна пакурыць, ды пагутарыць з незнаёмым чалавечкам.

— Дачка ў мяне доктар. — Не без гонару расказае ён. — Працуе ў Ленінградзе, а ўлетку прыязджае сюды адпачываць у нашых пудоўных месцах. Граф Паслоўскі тут бубаваў свой лепшы палац не вышадкова. У яго ад Нёмана да Вісла было многа маентаў? — больш за шэсцьдзят, але лепшага, чым Альберцін, не было.

Мы доўга сядзім, і ля нашай лаўкі расце горка маленькіх акуркаў, якія мой субяседнік складае адна да аднаго ў кустоўчак трыпутніку, які у попельніцы. Потым ён успамінае, што яму час даўно ў магазін, і кажае гутарку наступнымі словамі: — Калі убачыць па ўсім бласку сённяшні дзень, абавязкова трэба ведаць, якім быў дзень учарашні...

І, не развіваючыся, субяседнік пакідае нас. Многа цікавага расказаў гэты звычайны савецкі чалавек, які ў мінулым багата напратываў на графаў Паслоўскіх. Ён хоча, каб пакаленне, якое не ведала змрочнага мінулага сваіх бацькоў і дзядоў, паматала, што не заўсёды над галавой быў прыгожы блакіт неба, што былі і непагодзі, і бора.

Спраўды, калі мы ўжо больш дваццаці гадоў жыву ў новым свеце, адкрытым і пачатым Вялікім Кастрычнікам, гэты стары чыпер чалавек і яго сёбры усё яшчэ хадзілі пад непогодным небам...

У той-жа дзень на кардоннай фабрыцы «Альберцін» ля кардонрабочай машыны, дзе басконцы блакітнай істужкай бег кардон, мы сл

ТВОРЧЫЯ ПАРТРЭТЫ

Музычная серада

Праца кампазітара асабліва індывідуальная. Калі ён піша сімфонію, творы камерных жанраў або для хору, думка ў яго руліва і тонкая работа прадакца адасоблена ад каляквету і нішто там не мае права ўмяшвацца ў складальную творчую лабараторыю аўтара. Але вольна, нарэшце, музычны твор закончыцца, і ў ім застаўся апошняй тактавая рыса, расставлены апошнія нотныя знакі. Цяпер надыходзіць чарга абнародаваць твор, пазнаёміць з ім шырока масы слухачоў, для якіх ён прызначаны.

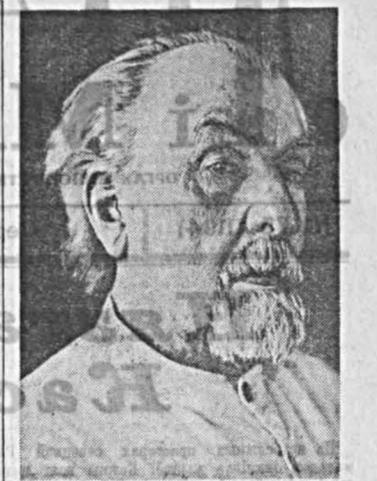
Першымі судзіць новай музыцы акадэмія сабра кампазітара, такія ж, як і ён, прафесіянальны музыканты, якія ў пэўны дзень, раз у тыдзень, збіраюцца ў пашаніналі Саюза на праслухоўванне і абмеркаванне работ сваіх таварышаў. У Саюзе кампазітараў Беларусі такім творчым днём здаўна лічыцца серада.

Выдатная балерына

Аляксандра Васільеўна Нікалаева — балерына з выдатнай творчай індывідуальнасцю. Адным з першых спектакляў, у якім яна выступала на беларускай сцэне, быў балет «Чырвоны мак». Арысткіка выканала галоўную партыю Тао-Хоа. Для маладой балерыны гэтая роля вельмі складаная. Яна патрабуе, апрача дасканалых валоданняў тэхнічнай класічнага танца, яшчэ і вялікага актёрскага майстэрства. З сур'ёзнай задачай стварэння вобразу кітайскай дзяўчынкі, якая прымае ўдзел у рэвалюцыйных падзеях, А. Нікалаева справілася паспяхова. Роля Тао-Хоа трывала ўвайшла ў яе рэпертуар.

У многіх сваіх партыях арысткіка праводзіць рэвалюцыйна-рамантычную лінію, замацаваўшы яе ў вобразе чалавечка, змагаючыся з саб'ектыўным пачыненнем. Нават смерць не можа зламаць яго волі. Гэты напрамак творчасці А. Нікалаевай найбольш выразны ў беларускіх балетах «Салавей» і «Князь-возер». Пасля паспяховай дэбюту ў «Чырвоным маку» А. Нікалаева выконвае ў гэтых балетах роляў пераможцаў і пераможаных. Яе партыі розныя па тэмпераментах, характэрныя па складанасці: свавольная і какетлівая Сванільда («Капелька»), гарэзлівая Ліза («Дарэмная перасцярога»), Каламбіна («Арлекінада»), віртуозна і тэмпераментна Кітры («Дон Кіхот») і інш.

Ад спектакля да спектакля мадэраграфічнае майстэрства балерыны. Удзельнічае ў сур'ёзнай рабоце над партыямі прыводзіць яе да законнага поспеху. Але ўжо ў гэтыя гады прыкметна цікавіцца арысткіка з партыямі, насачанымі драматызмам. Так, А. Нікалаевай асабліва ўдзяцца роля Зарэмы («Бахчысарайскі фантазі»), А. Нікалаева стварае запамінальныя вобразы ў балетах «Чайкоўскага». Найбольш блізка А. Нікалаевай роля Одмылі з яе рэзка выяўленым драматызмам. Гэтая роля вельмі цікавая і ў танцавальных адносінах; балерына стварае вобраз смелай і тэмпераментнай жанчыны. Яна ішч раз выдатна пазбягае поўнага, надкрысаваннага аднаго, набольш характэрнаго рысу вобразу.

Выдатныя рукі вучоны і внаходца, заснавальнік тэорыі раэктываў руку Канстанцін Эдуардавіч Цымакоўскі (1857—1935 г. г.). (Фотахроніка ТАСС.)

Аляксандра Васільеўна Нікалаева — выдатная балерына. (Фотахроніка ТАСС.)

Хочаш наведаць кіёск — купляй білет

У будынку Мінскага пасажырскага вакзала Беларускай чыгункі працуе кіёск «Саюздруку», які аслугоўвае пасажыраў і іншых пакупнікоў. Да 1957 года ў кіёск заходзілі не толькі транзітныя пасажыры, але і жыхары горада Мінска, якія жывуць ля вакзала. Але вольна чыгункі ўважліва з улічэннем чыгункі ўважліва, што на вакзал ходзіць многа людзей купляць газеты, літаратуру, на пошту, на тэлеграф, у рэстаран і г. д., і прышло да вываду, што Мінскі вакзал можа многа зарабіць, прадаючы білеты на права ўваходу ў вакзал. Так і вырашылі. Для таго, каб працаваць у будынку вакзала, неабходна купіць пероны білет, хоць ірмязніцкі і няма неабходнасці выходзіць на платформу. Для чыгункі няважна, што гэты білет прызначаны для выхаду толькі на пасажырскай платформе, а не для ўваходу ў будынак вакзала, і што нават такіх білетаў не існуе.

У Палацы культуры профсаюзаў

Вялікі літаратурны вечар, прысвечаны 40-годдзю Кастрычніка, праведзены ў Мінску ў Палацы культуры профсаюзаў 16 верасня. Ва ўступным слове крытык Д. Палітыка расказаў шырока аўдыторыі, з чым беларускія літаратары сустракаюць слаўнае свята — 40-годдзе сацыялістычнай рэвалюцыі.

Карпаў расказаў аб рабоце над раманам «За годам год» і прачытаў урывак з яго. Празаік П. Кавалёў прачытаў два маленькія апавяданні. Вечар закончыўся выступленнем тэатра А. Бачмы і Е. Лось, якія прачыталі свае лірычныя і гумарыстычныя творы. Недахопам вечара трэба прызнаць тое, што на ім не быў арганізаваны продаж кніг беларускай літаратуры.

Энтузіясты кіноабслугоўвання

Догі час працуе ў кінофікацыі Васіль Шаўкуню. Пачынаў ён працаваць матарыстам сельскай кінопраекцыі, а потым пасляхова здаў экзамен на званне кіномеханіка і быў накіраваны ў Касцюковічы гарадскі кінотэатр. Калектыву кіномеханікаў, які ўзначальвае В. Шаўкуню, добра аслугоўвае гледачоў. За сумленную працу Шаўкуню ўзнагароджаны Ганаровай граматай Міністэрства культуры БССР.

Гледачы паважаюць Гарчыцкага за добрасумленныя адносіны да працы. Кіносеансы ў яго праходзяць арганізавана, на высокім тэхнічным узроўні. Сяргей Гарчыцка прывосяно званне «Лепшы кіномеханік рэспублікі». М. СВЯКЛО.

Г. ЗАХАРЭНКА.

Больш адназначна год працуе кіномеханікам Сяргей Гарчыцкі. У калгасе Скідзельскага раёна ён працуе за гэты час каля чатырох тысяч кіносеансаў.

Новы сезон у купалаўцаў

Трыццаць васьмі тэатральны сезон калектыву Беларускага дзяржаўнага акадэмічнага тэатра імя Янкі Купалы пачаў у азнамянальна-дзянь дзень — 14 верасня. У гэты дзень у 1920 годзе, калі яшчэ на беларускай аямлі не адрымаўся аалпы грамадзянскай вайны, упершыню ўзнялася залона Першага Беларускага тэатра.

Кожны новы сезон становіцца вялікім святам у культурным жыцці Мінска. У кожным сезоне глядач чакае ад тэатра, ад яго актёраў, рэжысёраў, мастакоў цікавых, хваляючых спектакляў, хоца багачы ў новых ролях майстроў беларускай сцэны, новых работ маладых актёраў, новых п'есаў беларускіх драматургаў.

Гэты сезон мы адкрываем спектаклем, прысвечаным 40-годдзю Кастрычнікай рэвалюцыі. «Вечная крыніца» Д. Зорніка. У спектаклі глядач пазнаёміцца з цікавай творчай работай І. Шаўкіна, з яркімі актёрскімі вобразамі, створанымі арысткікамі В. Рымоніч, І. Макаравіч і інш. Радасна адзначаць, што калектыву тэатра, у адрозненне ад мінулых год, пачынае свой новы сезон трыма вялікімі работамі: «Пра дваццаць год» М. Светлова, «Грошы год» А. Каллера і «Ліса і вінаград» П'яльмер Фейгелера. У тэатры ёсць арыгінальныя п'есы беларускіх драматургаў. У калектыву тэатра з'явіліся новыя п'есы «Людзі і дэблы» К. Крапіва, над якой пачаў працаваць рэжысёр

На кніжнай паліцы

У Дзяржаўным выдавецтве БССР выйшаў у друку і паступілі ў продаж наступныя кнігі мастацкай і дзіцячай літаратуры: Максім Танк. След блісківіцы. Вершы. Тыраж 4 тыс. экз., стар. 164. Цана 3 руб. 40 кап. Усеваад Краўчанка. Крыжголд. Апавяданні. Тыраж 10 тыс. экз., стар. 184. Цана 3 руб. 15 кап. Якуб Колас. Дзесяць. Вершы. На рускай мове. Малюнок С. Раманова. Тыраж 24 тыс. экз., стар. 180. Цана 3 руб. 45 кап. Уладзімір Далімоў. Над Нёманам. Раман. Тыраж 7 тыс. экз., стар. 352. Цана 7 руб. 50 кап. Іван Шаўкіна. Глыбокая пільна. Раман. На рускай мове. Аўтарызаваны пераклад з беларускай мовы С. Грыгор'ева. Тыраж 75 тыс. экз., стар. 328. Цана 6 руб. 60 кап. Іван Шаўкіна. Крыніцы. Раман. Тыраж 20 тыс. экз., стар. 368. Цана 7 руб. 50 кап. Віталь Вольскі. На бароўных з'ярах. Малюнок В. Шаўкіна. Тыраж 10 тыс. экз., стар. 116. Цана 2 руб. 80 кап. Мікола Луськоў. Дняпроўская чайка. Апавяданні. Тыраж 10 тыс. экз., стар. 52. Цана 55 кап. Ліўна Стурнін. Праўдзівая гісторыя. Пераклад італьянскай мовы Дн. Шаўкіна. Малюнок Г. Палаўскага. Тыраж 10 тыс. экз., стар. 44. Цана 50 кап.

Дарогаю змагання

Мастацкая літаратура Заходняй Беларусі 20—30-х гг. з'яўляецца люстрам гісторыі свайго народа, адбіткам яго эканамічнага, палітычнага і духоўнага жыцця ў часы беднагоўскай акупацыі. На працягу амаль дваццаці год працоўныя заходніх абласцей рэспублікі цярпелі жорсткі сацыяльны і нацыянальны прыгнёт з боку польскіх панцоў. Беспрацоўе, голод і галечка былі доляй мільёнаў беларусаў, якія апынуліся на той бок мяжы пасля заключэння Рыжскага мірнага дагавору.

З першых-жа дзён акупацыі правозілася палітыка праследавання беларускай мовы, знішчэння беларускай культуры. Усёды закрываліся беларускія школы, гімназіі. У польскіх-жа школах панскія навімы навучалі дзяцей фізічна і духоўна, фальсіфікавалі гісторыю, прапагандвалі зварына-шавіністычныя ідэі, прымушалі беларусаў адмовіцца ад сваёй нацыянальнасці.

Увазе ранняя творчасць, таму што пазней гэтыя пісьменнікі ішлі некалькі рознымі шляхамі) адлюстравала думкі і пачуцці працоўнага селяніна, які разумее несправядлівасць панскага прыгнёту і імкнецца да сацыяльнага праўды. З пазіцыі крытычнага рэалізма Васілёк і Машара выступалі супраць эксплуатацыйскага ладу, заклікалі да знішчэння яго. Аднак шляхі да вызвалення ім былі яшчэ неясныя, таму іх заклікі носіць агульны і досыць абстрактны характар.

У агульнае рэчышча развіцця гэтай літаратуры ўваходзіць ранняя творчасць Нікіта Пестрака. Паэт стварае яркія малюнк панаўвольнага жыцця працоўнага селяніна, паказвае адрывчаны крыўду чалавека, які ўсё жыццё працуе на другіх. Аднак ужо ў ранніх вершах П. Пестрака ідзе далей протых разважанняў аб мужыцкай надолі. Паэт-эмагер, ён багачы рэвалюцыйную накіраванасць і кастрычымкі беларускай літаратуры і ідзе шляхам гэтай слаўнай традыцыі. Палобна на палымным купалаўскім заклікам, Пестрак у сваім першым вершы «Наперад, глы...» звяртаецца да беларускага селяніна:

Уставай, галодны беларус, Служыць радзімай справе, Скінь з плеч прыгомы і прыму, Дабудзь дарогу к славе.

сцявардзілі старыя буржуазныя ідэі, прапаведвалі непраціўленства, мяшчанскі эгаізм, рэлігійны фанатызм. Нацыяналістычная крытыка цкавала і ахайвала маладых прагрэсіўных паэтаў, імкнулася адлічыць іх увагу ад рэвалюцыйнай барацьбы народных мас.

СТАРОНКІ ГІСТОРЫ МАСТАЦТВА

У ПЕРШЫЯ ГАДЫ ПАСЛЯ РЭВОЛЮЦЫІ

У 1919 годзе ў Мінску быў арганізаваны Беларускі аддзел выяўленчага мастацтва. Дзейны ўдзел у яго стварэнні прыняў Пётрградскі аддзел выяўленчага мастацтва, а таксама некалькі мінскіх мастакоў, асабліва мастак-крытык В. А. Даміт-рычэў — змёр на спарых мастацтва Беларусі адзін з першых мастакоў мастацтва. Дзейны ўдзел у яго стварэнні прыняў Пётрградскі аддзел выяўленчага мастацтва, а таксама некалькі мінскіх мастакоў, асабліва мастак-крытык В. А. Даміт-рычэў — змёр на спарых мастацтва Беларусі адзін з першых мастакоў мастацтва.

Пасля таго як факта арганізацыі мастацтва, раіў паказаць яе ў іншых гарадах рэспублікі. На ініцыятыўе аддзела ў Мінску адкрыліся краевыя музеі, у якіх былі сабраны розныя старажытныя рэчы і творы мастацтва (жывапіс, скульптура, прыкладнае мастацтва, мэбля, ткацтва і інш.). За адсутнасці спецыяльнага будынка экспанаты музея былі часова размешчаны ў невялікіх памяшканні на рагу вуліц Захар'еўскай і Серпухоўскай. Частка калекцыі захоўвалася ў памяшканні былога дваранскага школы.

Пянная работа Беларускага аддзела выяўленчага мастацтва на некаторы час спынілася з-за ваяцен дзеянняў, а затым, пасля аканчэння грамадзянскай вайны, была зноў адноўлена. У гэты час мастацкім цэнтрам Беларусі з'яўляўся Віцебск. Мастакі, якія прыходзілі з розных гарадоў, прытрымліваліся ў сваёй творчасці розных напрамкаў — ад крайняга натуралізму да фармалізму. Гэтым тлумачыцца тая вострая і напружаная барацьба, якая разгарнулася ў Віцебску вакол актуальных праблем развіцця савецкага мастацтва.

ПЯСНЯР ДРУЖЫ

Ян Райніс — ваялікі латышскі паэт — быў шчырым другом беларускага народа. Ужо ў студыя гады, успамінаючы сваё дзяцінства і юнацтва, ён любіў гаварыць, што нарадзіўся на тым шчаслівым кавалачку зямлі, дзе ў брацкай дружбе жылі латышы, літоўцы, рускія, беларусы. Райніс даўлей падкрэсліваў, што яму былі блізка ўсе гэтыя мовы, і ён з дзіцячых год аднолькава добра валодаў імі, і ў тым ліку свабодна гаварыў па-беларуску. Інтэрэсу Беларускага былі заўсёды дарэгі латышскаму песні, і ён асабліва цаніў сваю дружбу з Яцкам Купалам і Якубам Коласам, пераключаў іх вершы на сваю родную мову.

Карціна мастака А. Волкава «СНЕЖКІ». Фото С. Чырэшкіна.

НЕ ПАД ТОЙ ШЫЛЬДАЙ

Маршак, Чукоўскі, Барто і іншыя дзіцячыя пісьменнікі часта разказваюць сваім чытачам пра звыроў у няволі. Літаратуры аб звыроўках, гэтых гарадках чужаў, ёсць многа. Вядома, пра Гродзенскі парк не напісана нічога амаль нічога. Ды наўрад ці маглі быць ён паслужыць прадметам натхнення для мастацкага твора. Для гэтага ёсць вельмі сур'ёзныя пераходы. Работа яго арганізавана вельмі прымітыўна.

Прыгожа быў аформлены Мінск у час «Дня Чырвонага падарунка» ў сакавіку 1919 г. Камандзіраваны ў Беларусь змёр-мастак пра дэмакратычнае мастацтва выяўленчага мастацтва і жывапісцаў, маляроў, дравапрацоўшчыкаў і металістаў формі горад плакатамі, лозунгамі і драўлянымі статуямі. Шкава адзначаць што, на вядома тагачасных крытыкаў і спецыялістаў, афармленне Мінска ў жывапісна-дэкаратыўных адносінах значна перавышала мастацкае афармленне многіх другіх гарадоў краіны.

У 1919 г. народная школа была рэарганізавана ў Віцебскі мастацкі практычны інстытут Галоўпрофасвета. Гэта з'явілася важным мерапрыемствам на развіццё беларускага савецкага мастацтва. З 1 лістапада 1919 года ў інстытуце (ён-жа — Віцебскі вышэйшы дзяржаўны мастацкі інстытут) пачаў сваю педагогічную дзейнасць адзін з вядучых фармалістаў мастак М. Малевіч. Да прыходу ў Віцебск Малевіч выкладаў у Першых маскоўскіх дзяржаўных мастацтваў (было Строгануўскае вучылішча). У Віцебскі інстытут Малевіч выкладаў спецыяльную дысцыпліну — жывапіс і лепку, а таксама частаў распрацаваны ім курс тэорыі і практыкі новага мастацтва.

Мастацкае жыццё Віцебска біла крыніцай. Адным з цэнтраў, дзе праводзілася работа сярод работнікаў мастацтваў, быў клуб Сорабі. Тут часта наладжваліся тэматычныя і персанальныя выставкі работ як мясцовых мастакоў, так і мастакоў іншых гарадоў краіны. У клубе сістэматычна наладжваліся дыскусіі і дыскусіі на многіх праблемных пытаннях развіцця савецкага мастацтва, чыталіся лекцыі. Лекцыі, як правіла, выклікалі вялікую цікавасць і нярэдка суправаджаліся гарачымі спрэчкамі прысутных.

Студы прышлі на эскурсію беларусам, што адпачываюць на Рыжскім узгор'і. Яны знаёмяцца з жыццём і творчасцю таго, хто быў песьняром працы і барацьбыў дружна латышскага народа. Экспанаты мемарыяльнага музея паглядзі разказваюць аб дзіцячых і юнацкіх гадах паэта, яго жыццём і творчым шляхам. Тут ёсць матэрыялы, якія разказваюць аб Райнісе як аб сталым мастры літаратуры, рэдактары, вучоным, выдаўцы, грамадскім дзеячы.

Адзін з крытыкаў тых дзён пісаў аб сутнасці мастацтва: «Прыкладная мастацтва з'яўляецца толькі пачаткам камуністычнай мастацтва, абсталяванне якой было асноўнай мэтай Беларускага аддзела. У ёй мастак і рамеснік пачаў будзе працаваць над новымі формамі старажытных і іншых рамесніцкіх вырабаў... Рамеснік разказвае мастаку пра ўсе тэмпліны свайго рамаства, навучыць яго валодаць матэрыяламі, мастак ухваліць у рамесніка замішанасць да дэкарацыйных форм, творчасці, прыгажосці. Таму прыгажосць саліецца з карысцю, мастацтва будзе служыць, як адзінае сапраўднае пролетарскае мастацтва, аднаму богу — працы».

Малевіч «срабіў надвор'е» на тагачасным мастацкім фронце. Пачаўшы з імпрэсіянізма, ён праз кубізм прыйшоў да абстрактнага жывапісу, заснаваўшы асабліва пільна — супрамацтва. Гэтай пільна адмаўляла ідэінасць і вобразнасць у мастацтве, зводзіла ўсё да бесперадметнай гульні геаметрычных ліній і каларытных плоскасцей. Малевіч быў удзельнікам усіх тагачасных выставак, дзе яго чорныя кватэры, выкананыя масам з прымесяю выцянанага каменнага вугала на ізраільным белым фоне палатна, выклікалі неурэзугненне ў гледачоў.

Апрача мастакоў «новага» мастацтва, у якіх вывучаліся розныя «сістэмы», у інстытуце існавала і майстэрня, якой кіраваў вядомым мастак Ю. М. Пон. Паміж абаюма майстэрнямі заўсёды ішла барацьба, якая праз некалькі год скончылася перамогай рэалізму ў мастацтве і ў методыцы навучання студэнтаў. Кожны вышукі інстытута атрымваў званне інструктара-майстра выяўленчых мастацтваў з правам выкладання ў працоўных школах і тэхнікумах.

У ліку новых лаўрэатаў дзяржаўнай прэміі Румынскай Народнай Рэспублікі скульптары Іон Жалія і Карнел Медра, жывапісцы Аляксандру Чукурніку і Лучыяну Грыгарэску, графік Штэфану Констанцінеску і мастацкі крытык Радэу Багдан. Яны належыць да розных пакаленняў, але ўсе з'яўляюцца прадстаўнікамі рэалістычнага мастацтва нашых дзён.

Памяці Эдварда Грыга. Гледачы Мінска пазнаміліся з новай работай студыі тэабачання — кароткаметражным спектаклем на апаляванню К. Паустоўскага «Кож в яловым пышмак». Перадача была прысвечана пачынаюцца годдзею з дня смерці вялікага нарэжскага кампазітара Эдварда Грыга.

ХРОНІКА КУЛЬТУРНАГА ЖЫЦЦЯ

Свой дзясяты шосты сезон калектыву Дзяржаўнага рускага драматычнага тэатра БССР імя Горькага адкрыў новым спектаклем «Калі шчыне акацыя» па п'есе Нікалая Віннікіна. Гэтую работу горадкі прысвяцілі першаму Усебеларускаму фестывалю моладзі. У спектаклі занята галоўным чынам моладзь — Ю. Сідараў, А. Карсакоў, А. Кашкер, Г. Ракаванна і інш. Разам з імі выступаюць і акцёры старэйшага пакалення — І. Ража, А. Шкапскі, Т. Трушына і другія.

Беларускі аддзел наладзіў вялікую дзяржаўную выставку твораў мастакоў і рамеснікаў. Выстаўка была адкрыта 22 чэрвеня 1919 года ў Бабруйску. На ёй экспанаваліся творы старога мастацтва, рабочых вытворчых майстэрняў аддзела, творы рамеснікаў — сталюроў, бяляроў, токараў і рэзчыкаў, а таксама ўзоры дзіцячых твораў. Больш за ўсё экспанатаў (аваж 300) дэманстравалася на аддзеле сучаснага мастацтва.

У калгасах і МТС Васілішкаўскага раёна працуе 17 кніжных перасолак раёнай бібліятэкі, якімі карыстаюцца звыш 500 калгаснікаў і механізатараў. Самадзейныя артысты Дзуброўскага раёнага Дома культуры паставілі спектакль па п'есе Успенскай і Ошаніна «Я чыбе зналаў».

У ліку новых лаўрэатаў дзяржаўнай прэміі Румынскай Народнай Рэспублікі скульптары Іон Жалія і Карнел Медра, жывапісцы Аляксандру Чукурніку і Лучыяну Грыгарэску, графік Штэфану Констанцінеску і мастацкі крытык Радэу Багдан. Яны належыць да розных пакаленняў, але ўсе з'яўляюцца прадстаўнікамі рэалістычнага мастацтва нашых дзён.

З а м е ж н а я п о ш т а

Творчы дасягненні румынскіх мастакоў

У навуковай мэтай у розных краінах і неўзабаве пасля першай сусветнай вайны пачаліся ў Бухарэсце. Як і Іону Жалія, Карнел Медра ўдалося стварыць толькі нямнога грамадскіх помнікаў, таму што першы, ні другі аўтары не мелі ніякай падтрымкі з боку рэяліска буржуазнага ладу, хоць бліскучыя праекты і мажыць сведчыць аб схільнасці абодвух майстроў да манументальнай скульптуры.